

for Sjælland. Oprindeligt skulle gengivelserne have samlet sig om een og samme lokalitet, men tekniske grunde forhindrede det, og spørgsmålet er, om man skal beklage det. Lige så vel kan man spørge, om man skal søge uden om de rutinerede skrivere ved valg af prøver til førstegangslæsere, jf. formuleringen i forordet. Da transskriptionerne på venstresiderne ikke altid udfylder siderne, har man indsat en lang række prøver fra skiftende tiders forskriftbøger til sammenligning under læsningen. Iøvrigt har der desværre indsnegret sig småfejl i transskriptionerne – de bør rettes i næste oplag.

Herluf Nielsen

Norsk Stadnamleksikon: Redigert av *Jørn Sandnes* og *Ola Stemshaug*. Oslo, Det norske samlaget, 1976.

De norske stednavneforskere gør meget for at popularisere deres forskning i disse år. I 1967 kom en samling af artikler om navne i Norges fjelde (Namn i fjellet, redigert av *Jørn Sandnes* og *Per Tylden*, Det norske samlaget) og i 1975 yderligere en række afhandlinger i bogform med et noget bredere emnevalg, f. eks. hvorledes er stednavne opstået?, navngivning af norsk natur, om oprindelsen til købstadnavne, skæmt og alvor i stednavne, norske navne på fremmed grund (Norske stedsnavn/stadnamn, redigert av *Botolv Hellelad*, *Grøndahl & Søn*). Allerede i 1973 forelå et optryk af en række klassiske norske stednavneafhandlinger, af forfattere som *Oluf Rygh*, *Magnus Olsen* og *Gustav Indrebø* (Norsk stadnamngranskning, ei artikkelsamling, redigert av *Ola Stemshaug*, Det norske samlaget), samt en indføring i norsk stednavneforskning (*Ola Stemshaug*, *Namn i Noreg*, Det norske samlaget).

Det sidste produkt på denne fortjenstfulde populærvidenskabelige linje er et stednavneleksikon, Norsk stadnamleksikon, redigeret af to af de mest aktive norske stednavneforskere, *Jørn Sandnes* og *Ola Stemshaug*, med god hjælp af en række norske fagfæller.

Det populærvidenskabelige sigte har bestemt både indholdet og formen, uden at det af den grund er gået ud over kvaliteten. Man har lagt vægt på at medtage de mest brugte navne (således næsten alle administrative navne) og de ikke umiddelbart gennemskuelige navne, og forklaringerne har fået en formulering, som det ikke kræver specielle faglige forudsætninger at forstå. Indledningen til leksikonnet indeholder nogle korte afsnit om stednavne i almindelighed og om forskellige navnegrupper (gårdnavne, elvenavne, ønavne, gadenavne o.s.v.).

Leksikonnet er righoldigt og læsligt, og derfor et meget nyttigt hjælpemiddel – ikke blot for stednavneforskere, men også for andre der er interesseret i norsk sprog, historie og topografi. Vigtigt er, at ikke blot navnenes sproglige elementer analyseres, men at også den reale baggrund for navngivningen såvidt muligt anføres. *Kongsberg* forklares ikke blot som sammensat med ordet *konge*, men det oplyses, at kongen er *Christian IV*, der i 1624 anlagde grubebyen. Udmærkede er de mange artikler om hyppige navnelementer (fisk, fjord, stad, set o.s.v.) i norske stednavne. Også henvisninger til yderligere litteratur om navne er givet i et som regel passende omfang.

Det eneste større ønskemål man kunne have var, at indledningen var blevet forøget med nogle afsnit af lidt mindre traditionelt tilsnit end dem der findes, f. eks. om navnealder eller om navnesociologisk orienterede emner som navnedød, navneskifte og navnedåb. Det havde både været aktuelt og i overensstemmelse med den holdning til stednavneforskningens mål og midler, som indtoges af forfatternes store landsmand *Oluf Rygh*, nordisk stednavneforsknings grundlægger.

Et dansk stednavneleksikon af lignende kvalitet og fylde findes desværre endnu ikke.

John Kousgård Sørensen